

(สำเนา)

เลขรับ ๕๘/๒๕๖๓ วันที่ ๕ ก.พ. ๒๕๖๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการตนเองอย่างเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประเทศไทยมีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) อันประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (เมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร) เพื่อทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ภายใต้บริบทที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่และเป็นสถาบันสำหรับการเรียนรู้และฝึกหัดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงทำให้เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ของตนเองได้ โดยหลักการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการบริหารกิจการท้องถิ่น แต่เนื่องจากประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว จึงทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถูกควบคุม กำกับ ดูแลจากหน่วยงานของรัฐเพื่อรักษาความเป็นเอกภาพเพราะรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยหากไม่มีการควบคุมใด ๆ เลยจะส่งผลการปกครองส่วนท้องถิ่นกลายเป็นรัฐอิสระและมีฐานะเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยใหม่ที่แยกออกจากการควบคุมของรัฐ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สูญเสียการควบคุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์การปกครองท้องถิ่นที่แท้จริงและความเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น เพราะความเป็นอิสระเป็นตัวแสดงความเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น รัฐจึงได้รับรองความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และอำนาจหน้าที่ ซึ่งรัฐต้องกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นและตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงเท่านั้น แต่ในข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกจำกัดความเป็นอิสระและถูกกำหนดการบริหารงานจากระบบราชการด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การกำกับดูแลเหนือตัวบุคคลหรือองค์กรที่กำหนดให้ส่วนกลางมีอำนาจในการแต่งตั้งถอดถอนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านอำนาจของนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ อนุญาต อนุมัติ ต้องบประมาณท้องถิ่นและ

(โปรดพลิก)

แผนพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ ส่วนกลางยังควบคุมด้วยรูปแบบของสัญญามาตรฐานต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นจากหน่วยงานของรัฐบาลกลางและองค์กรอิสระ

จากการกำหนดรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้การพัฒนาประเทศ การจัดบริการสาธารณะและระบบราชการไทยมีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralization of Power) ในขณะที่การปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นได้ภายใต้ระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ (Decentralization on Authority) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับระบบราชการแบบประชาธิปไตย โดยประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ นอกจากนี้การบริหารจัดการท้องถิ่นสมัยใหม่ (Local Governance) ที่มีลักษณะการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจการส่วนรวมและไม่เป็นไปตามระบบการบังคับบัญชาในรูปแบบระบบราชการ โดยไม่ต้องรับคำสั่งจากส่วนกลาง อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินและการคลัง รวมถึงความสามารถในการจัดเก็บภาษี ตลอดจนสามารถกำหนดงบประมาณรายจ่ายได้โดยอิสระตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและมีอำนาจอิสระตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะทุกประเภทในพื้นที่ ยกเว้นความมั่นคง การต่างประเทศ การควบคุมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดท้องถิ่นนิยม (Localism) และหลักการการเริ่มต้นที่ท้องถิ่น (Subsidiarity Principle) แต่อย่างไรก็ตามในระบบการกระจายอำนาจของประเทศไทยยังไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง เพราะการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขและการกำหนดจากระบบราชการที่มีความผูกพันกับการบริหารราชการแผ่นดินไทยมาอย่างยาวนาน จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการไทยและเป็นส่วนที่อยู่ในโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในลำดับรอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระในการบริหารงาน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นที่แท้จริงและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ได้รับรองความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ รวมถึงการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ดังนั้น จึงขอเสนอผู้ตติตั้งกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการตนเองอย่างเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) ประเสริฐพงษ์ ทรนวิตรี ผู้เสนอ
(นายประเสริฐพงษ์ ทรนวิตรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่

ผู้รับรอง

(ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการตนเองอย่างเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ)

๑. นายเจนวิทย์ ไกรสินธุ์	๒. นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล
๓. นายจิรววัฒน์ อรัญยกานนท์	๔. พลตำรวจตรี สุพิศาล ภัคตินฤนาถ
๕. นายองค์การ ชัยบุตร	๖. นายรังสิมันต์ โรม
๗. นายกฤติเดช สันติวิริยะกุล	๘. นายเอกภพ เพียรพิเศษ
๙. นายสมัคร ป้องวงษ์	๑๐. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
๑๑. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	๑๒. นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร
๑๓. นายทองแดง เบ็ญจะปัก	๑๔. นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์
๑๕. นายวิรัช พันธุมะผล	๑๖. นายอภิชาติ ศิริสุนทร
๑๗. นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	๑๘. รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ
๑๙. นายสำลี รักสุทธี	๒๐. นายคารม พลพรกลาง

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักงานการประชุม

มนชัย พิมพ์

๒๖/๕/๒๕๖๕
๒๖/๕/๒๕๖๕ ตรวจ